

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 24.11.2009
KOM(2009)647 slutlig

KOMMISSIONENS ARBETSDOKUMENT
SAMRÅD OM FRAMTIDSSTRATEGIN "EU 2020"

KOMMISSIONENS ARBETSDOKUMENT
SAMRÅD OM FRAMTIDSSTRATEGIN ”EU 2020”

(Text av betydelse för EES)

En tid av djupgående förändringar i Europa

Europa har drabbats hårt av den djupaste ekonomiska nedgången på många decennier. Den ekonomiska aktiviteten har minskat kraftigt, och arbetslösheten förväntas stiga till tvåsiffriga nivåer 2010, vilket blir första gången på ett årtionde.

Kollektiva insatser från den offentliga sektorn för att rädda finanssystemet och stärka efterfrågan och förtroendet har bidragit till att undvika en ekonomisk kollaps. Samtidigt har dock krisen minskat vår ekonomiska motståndskraft, och EU måste nu göra en samlad ansträngning för att framgångsrikt ta sig ur krisen och börja bygga framtidens politik mot bakgrund av de kraftigt förändrade omständigheterna.

Vägen ut ur krisen bör också bli vägen in i en ny, hållbar marknadsekonomi präglad av socialt ansvar – en intelligentare, mer miljövänlig ekonomi där vårt välstånd bygger på innovation och effektivare resursanvändning, och där kunskap är den viktigaste insatsvaran. Dessa nya drivkrafter ska hjälpa oss att hitta nya källor till hållbar tillväxt, skapa nya jobb och på så sätt motverka den utveckling mot högre arbetslöshet som är att vänta de närmast följande åren. Men för att nå framgång måste vi utforma och genomföra en kraftfull politik. Annars riskerar vi att EU:s ekonomi hamnar i en utdragen period av svag tillväxt, vilket skulle försvåra många av de utmaningar vi står inför idag.

För att nå målet med hållbar tillväxt behöver vi enas om en agenda där människor och ansvarstagande står i centrum. Krisen håller på att omintetgöra effekterna av de hårda ansträngningar som under en tioårsperiod fått ner arbetslösheten från 12 % till 7 %. Vi behöver nu nya källor till tillväxt som kan ersätta de många arbetstillfällen som gått förlorade.

EU:s nya ansats måste utformas så att man tar tillvara fördelarna med globaliseringen och det ömsesidiga beroende som den rådande krisen satt ljuset på. För att kunna uppnå målen för 2020 måste EU därför agera beslutsamt både på hemmaplan och i internationella forum som G20.

EU 2020 är avsedd att bli en efterföljare till Lissabonstrategin, som har varit Europeiska unionens reformstrategi under det senaste årtiondet och som hjälpte EU att rida ut stormen i början av den ekonomiska krisen. EU 2020 kommer att bygga på framstegen från den tidigare strategin som ett partnerskap för tillväxt och sysselsättning, och vidareutveckla dess innehåll i linje med de nya utmaningar vi står inför. Den nya strategin kommer också att dra nytta av de positiva erfarenheterna från den ekonomiska återhämtningsplanen för Europa, som bidrog till en gemensam respons på krisen. Kommissionen anser att strategin EU 2020 bör koncentreras på ett antal centrala politikområden där samarbete mellan EU och medlemsstaterna ger bäst resultat, och att det bör gå att förbättra de konkreta resultaten genom att använda de policyinstrument som står till buds så effektivt som möjligt.

Genom detta samrådsdokument vänder sig kommissionen till övriga institutioner och berörda parter för att få in synpunkter på den föreslagna ansatsen. Kommissionen har för avsikt att senare anta ett formellt meddelande, som kommer att läggas fram till Europeiska rådet i början av 2010. För att nå målen för år 2020 behöver vi bygga ett partnerskap för framsteg, där vi kombinerar medlemsstaternas insatser på nationell nivå med en effektiv användning av alla gemenskapsinstrument, så att potentialen på EU-nivå kan utnyttjas på bästa möjliga sätt. I det kommande meddelandet kommer kommissionen därför att redovisa både de åtgärder som den anser behövs på nationell nivå och de detaljerade förslag till åtgärder som den kommer att föreslå på gemenskapsnivå.

Utmaningar och begränsningar

För att EU 2020 ska bli en framgång krävs det en ingående analys av de svårigheter och begränsningar som de politiska beslutsfattarna kommer att stå inför under de kommande åren, och man måste också noggrant identifiera de utmaningar som vi måste ta oss an.

Den finansiella och ekonomiska krisen har slagit hårt mot de offentliga finanserna, näringslivet, sysselsättningen och hushållen. Politiska beslutsfattare på alla nivåer måste söka möjligheter att få igång dynamiken i ekonomin även med små budgetmedel till sitt förfogande. Så snart som de offentliga budgetunderskotten bringats under kontroll måste man börja omdisponera de offentliga utgifterna på ett sätt som hjälper oss att nå visionen för 2020. Nedskärningar inom särskilt framtidsorienterade sektorer som utbildning och forskning kommer bara att försvåra detta arbete.

En ny vision och inriktning för EU:s politik måste bygga på insikten att en sparsam och effektiv användning av energi, råvaror och andra naturresurser tillsammans med ökad produktivitet kommer att vara centrala faktorer för den framtida konkurrenskraften inom vår industri och i våra ekonomier.

Vi måste också vara medvetna om de problem som är förknippade med den demografiska strukturen i Europa: även före krisen beräknade man att de demografiska förändringarna i Europa, dvs. en sjunkande andel unga i förhållande till den totala befolkningen, skulle resultera i en kraftigt minskad potentiell tillväxt till år 2020. Krisen har därefter ytterligare komplicerat de sociala utmaningar som Europa står inför, t.ex. integrationen av en växande invandrarbefolkning, socialt utanförskap, fattigdom bland barn och behovet att slå vakt om solidariteten mellan generationerna då medelåldern i befolkningen stiger. För att dessa utmaningar ska kunna hanteras måste sysselsättningsgraden både för kvinnor och män snabbt öka, och de sociala trygghetssystemen behöver moderniseras på så sätt att de förmår tillgodose de framtida behoven i samhället på ett ekonomiskt hållbart sätt.

Vid utvecklingen av nya åtgärder måste man därför konkret kunna visa att dessa bidrar till att stärka den sociala sammanhållningen, bekämpa arbetslösheten och främja social delaktighet samtidigt som väl fungerande arbetsmarknader garanteras. Vi måste därför se på våra utbildningssystem och våra arbetsmarknader på ett nytt sätt, och främja såväl en ökad rörlighet som en förstärkt dynamik i Europa, så att den innovativa och kreativa potentialen får största möjliga spelrum.

Målet att utveckla en klokare, mer miljövänlig ekonomi med stärkt konkurrenskraft kommer att kräva att vi fortsätter stärka den politiska samordningen. Våra tematiska prioriteringar för 2020 kräver också att våra sociala, ekonomiska och miljömässiga strävanden går hand i hand. Kommissionens syfte med detta arbetsdokument är att förklara sina idéer om hur Europeiska

unionen kan fastställa sina prioriteringar för en tioårsperiod på ett sådant sätt att EU och nationella regeringar och myndigheter kan arbeta tillsammans för att komma ur den nuvarande krisen och mobilisera nya källor till tillväxt. Vi behöver samtidigt slå vakt om den sociala och territoriella sammanhållningen i linje med grundprinciperna för Lissabonfördraget.

Centrala prioriteringar för EU 2020

För att skapa en social marknadsekonomi som präglas av förnuft, långsiktig hållbarhet och miljöhänsyn måste EU arbeta för att nå enighet kring ett antal centrala prioriteringar, och sedan fokusera arbetet på att uppnå dessa i ett flerårsperspektiv. Ingen medlemsstat kan framgångsrikt ta sig an alla dessa utmaningar på egen hand. Inte heller kan man se EU-politiken som summan av 27 olika medlemsstaters politik. Det är enbart genom att agera tillsammans utifrån en gemensam vision som vi kan åstadkomma resultat som överträffar summan av delarna. Detta är en agenda som angår alla medlemsstater, stora som små, gamla som nya och oavsett ekonomisk utvecklingsnivå – eftersom det utvidgade EU består av länder som befinner sig på olika nivåer i dessa avseenden har de också ofta skilda behov. Men visionen för EU 2020 är relevant för alla medlemsstater och kan anpassas efter olika utgångspunkter och nationella särförhållanden, så att tillväxten kommer alla tillgodo.

Stora möjligheter finns inom räckhåll för företag och individer som är redo att ta vara på dem. Kommissionens mål är att Europa ska kunna leda, konkurrera och blomstra som en kunskapsbaserad, sammanlänkad, miljövänlig ekonomi som inkluderar alla, som växer snabbt och på ett hållbart sätt och bidrar till ökad sysselsättning och sociala framsteg. För att uppnå dessa mål behöver Europa en starkt och konkurrenskraftig industriell bas, en modern tjänstesektor och en välmående jordbrukssektor, landsbygdsekonomi och sjöfartssektor. Genom att vara den region som "tar första steget" på vägen mot detta framtida samhälle kan Europa dra stora fördelar genom att utveckla konkurrenskraftiga och innovativa produkter, bygga framtidens infrastruktur, gå in på nya marknader och skapa nya arbetstillfällen av hög kvalitet.

Men fördelarna är större än så. Ett Europa som är öppet mot världen kommer även fortsättningsvis att ses som en föregångare, och dess grundläggande värderingar och utvecklade normer för arbetarskydd, miljöskydd och säkerhet får på så sätt ett globalt inflytande. Med rätt politik, och förutsatt att vi kan dra full nytta av de nya strukturer och funktioner som skapats genom Lissabonfördraget, kan EU visa övriga globala makthavare att vi faktiskt kan kombinera den öppenhet som behövs för att slå vakt om en dynamisk ekonomi med de sociala hänsyn och miljöhänsyn som våra medborgare kräver.

Kommissionen är av uppfattningen att huvudmålen för strategin EU 2020 bör delas in tematiskt och riktas in på följande prioriteringar:

- (1) ***Att skapa värde genom att bygga tillväxten på kunskap.*** Den sociala sammanhållningen och individens möjligheter måste stärkas i en värld där innovation gör en avgörande skillnad för såväl produkter och processer som för potentialen i forskning, utbildning och den digitala ekonomin.
- (2) ***Att öka delaktigheten i ett samhälle för alla.*** Det är av central betydelse att vi kan främja vidareutbildning, kreativitet, innovation och företagande och underlätta för enskilda att byta jobb, eftersom den framtida ekonomin kommer att skapa fler jobb-möjligheter förutsatt att arbetstagaren är anpassningsbar.

- (3) **Att skapa en konkurrenskraftig, sammanlänkad och miljövänligare ekonomi.** EU bör kunna förbättra sin konkurrenskraft och produktivitet genom en lägre och effektivare förbrukning av icke förnybar energi och andra resurser i en ekonomi där priserna på dessa resurser kommer att vara höga och konkurrensen mellan förbrukare hård. En sådan ökad effektivitet kommer samtidigt att stimulera tillväxten och bidra till att vi kan uppnå våra miljömål. Alla sektorer i ekonomin kommer att gynnas, från traditionell tillverkning till nya högteknologiska företag. Genom att uppgradera och länka samman infrastruktur, minska administrativ börda och verka för att innovationer snabbare omsätts i produkter på marknaden kan vi också bidra till dessa målsättningar.

De prioriteringar som sammanfattas ovan bör styra utvecklingen av EU:s politik såväl internt som gentemot omvärlden. I EU 2020 ingår också att främja internationellt samarbete och multilateral styrning, inklusive en effektiv, rättvis och regelbaserad internationell handel. Kommissionen ber därför om synpunkter inom följande områden, som den anser vara särskilt viktiga prioriteringar för EU 2020.

1. Att skapa värde genom att bygga tillväxten på kunskap

Kunskap är motorn för hållbar tillväxt. När världsekonomin förändras snabbt är de viktigaste konkurrensmedlen **utbildning, forskning, innovation och kreativitet**.

Att främja **utbildning** är ett av de effektivaste sätten att bekämpa fattigdom och klyftor i samhället. Det faktum att många brister även när det gäller grundläggande färdigheter som läsning, matematik och naturkunskap måste snabbt åtgärdas, så att vi kan öka unga människors anställbarhet och därmed möjlighet att ta sig in på arbetsmarknaden. Genom att förebygga att ungdomar slutar skolan i förtid kan vi också minska problemen med utestängning för arbetsmarknaden och risk för socialt utanförskap. För att se till att ingen stängs ute från kunskap är det viktigt att ägna ytterligare uppmärksamhet åt jämställdhetsaspekter och åt situationen för särskilt utsatta grupper, och fortsätta vår strävan mot social sammanhållning.

Europa har några av världens bästa universitet. Men det bör vara vår målsättning att ha ännu fler toppuniversitet, och att dessa ska fungera som generatorer för ekonomisk tillväxt och kunskapsutveckling. Detta kommer inte bara att kräva investeringar utan också reformer och där så krävs även sammanslagningar, ökat samarbete inklusive med näringslivet, och en mer öppen attityd till förändring. Som en ledstjärna för denna förändringsprocess bör de europeiska universiteten bedömas i jämförelse med de bästa universiteten i världen. Insatserna för att förbättra kvaliteten på Europas universitet och deras forskning bör gå hand i hand med en ökad rörlighet för studenter som vill skaffa sig nya kunskaper, bättre färdigheter i språk och erfarenhet av att bo, studera och skapa kontaktnät i andra länder. Man bör därför överväga en ny etapp i de befintliga programmen Erasmus, Leonardo och Erasmus Mundus, så att dessa program i kombination med nationella initiativ kan ge möjlighet för alla ungdomar i Europa att förlägga någon del av sin utbildning till en annan medlemsstat.

Det europeiska området för **forskning** har en central roll att spela i visionen för EU 2020, och måste fortsätta fungera effektivt, ändamålsenligt och med adekvata resurser. EU måste intensifiera sina forskningsinsatser genom att sammanföra resurser och gemensamt utveckla kraftfulla forskningsinfrastrukturer över hela unionen, samtidigt som kvaliteten på forskningen behöver öka till absolut världsklass. Man måste också underlätta och påskynda processen för att göra forskningsresultat praktiskt tillgängliga för näringslivet, inklusive små och medelstora företag, bl.a. genom offentlig-privata partnerskap. För att det ska bli mer

attraktivt att förlägga forskning till Europa är det också viktigt att vidareutveckla den inre arbetsmarknaden för forskare och förbättra deras karriärmöjligheter. Det skulle därför finnas stora fördelar med ett ”partnerskap för forskning” mellan EU och medlemsstaterna, med målet att skapa maximala samverkans effekter med andra politikområden som utbildning och innovation. EU behöver också skapa mer attraktiva grundvillkor för **innovation och kreativitet**, t.ex. genom förbättrade incitament för framväxten av kunskapsföretag. Tillgången till krediter är ett särskilt problem, inte bara med tanke på den ekonomiska krisen utan också därför att nya källor till tillväxt inom kreativa sektorer också kan behöva nya former av finansiering som är anpassade till deras affärsmodeller. Tillväxten i innovativa företag borde kunna gynnas genom sammanförda offentliga och privata medel, t.ex. genom riskkapitalinvesteringar. Dessa möjligheter bör utvecklas i kombination med administrativa förenklingar och tekniskt stöd som gör det möjligt för små innovativa företag att bildas och växa.

Ett verkningsfullt och kostnadseffektivt skydd av immateriell äganderätt underlättar för nya, innovativa företag, ger upphovsmän klara och tydliga regler för skyddet av sina verk och hjälper universitet och forskningscentrum att bygga upp kapital genom att sälja idéer och uppfinningar. En väl fungerande immaterialrätt är därför en förutsättning för den ökade kreativitet, kunskap och forskningskapacitet som behövs i Europa.

Europa bör utnyttja sin tekniska kapacitet och höga kunskapsnivå för att dra nytta av den **digitala ekonomins** fulla potential. Den digitala tekniken erbjuder stora möjligheter för små och medelstora företag såväl inom varu- som tjänstesektorerna, antingen som leverantörer direkt till konsument eller som underleverantörer till stora företag. Nya innovativa företag genererar högkvalitativa arbetstillfällen runtom i EU, och kan också spela en viktig roll för utvecklingen i sin region. Därför behöver vi en ambitiös digital dagordning för Europa, som ger oss konkreta framsteg på vägen mot en inre marknad på Internet. Detta kommer att bidra både till en varaktig återhämtning i ekonomin och till viktiga sociala framsteg. Produktivitetstvinsterna kommer att stimulera till kreativitet och innovation, underlätta och effektivisera offentliga tjänster och förbättra förutsättningarna för enskildas delaktighet och bidrag till demokratin. Anslutning till Internet blir allt viktigare för den som vill delta fullt ut i samhällslivet. Europa behöver därför en verkningsfull politik för e-integration och ökad kompetens i informationsteknik, jämte åtgärder för att uppmuntra aktivt deltagande på Internet.

Målet för 2020 är att skapa ett väl fungerande ”europeiskt kunskapsområde”, med stöd av en kunskapsinfrastruktur av yppersta klass, där alla deltagare (studenter, lärare, forskare, utbildnings- och forskningsinstitutioner och företag) drar nytta av den fria rörligheten för personer, kunskap och innovation (den s.k. femte friheten).

2. Att öka delaktigheten i ett samhälle för alla

Många av de arbetstillfällen som gått förlorade i krisen kommer inte att återuppträda. Bara en successiv omvandling av EU till en intelligentare, mer miljövänlig och konkurrenskraftigare ekonomi kan skapa de jobb som behövs för att motverka trenden mot hög arbetslöshet. Men medan denna utveckling pågår måste man agera kraftfullt för att skydda den sociala integrationen och förhindra att människor hamnar utanför systemet och riskerar utslagning. Vi ser de facto redan nu att det bildas nya mönster där människor inträder på och lämnar arbetsmarknaden flera gånger under ett yrkesliv, i stället för att som tidigare följa mallen utbildning-yrkesliv-pensionering. Denna förändring skapar nya möjligheter för många, men kräver också att man skapar ramar, organiserar och ger stöd vid övergångar, möjligen på

sätt som liknar en del av de åtgärder som infördes under den ekonomiska krisen (t.ex. deltidsarbete i kombination med vidareutbildning).

Det kommer att skapas nya typer av jobb som kräver nya färdigheter. Man måste finna lämpliga former för övergången mellan olika jobb eller mellan utbildning och arbetsliv: fördelarna med s.k. **flexicurity** (flexibilitet i kombination med trygghet) måste tas tillvara fullt ut. Målet är att finna rätt balans för att å ena sidan förbättra flexibiliteten på arbetsmarknaden både vad gäller arbetsorganisation och relationen mellan arbetsmarknadens parter och å andra sidan garantera den trygghet som följer av livslångt lärande och en adekvat nivå av socialt skydd. Formerna för livslångt lärande måste också bli betydligt mer flexibla, och universiteten behöver vara mer öppna för studerande med en annorlunda profil.

För att tillväxten, produktiviteten och sysselsättningen i Europa ska få ny kraft är givetvis medborgarnas **kompetens och färdigheter** av central betydelse. Livslångt lärande är nyckeln både till en smidig övergång mellan olika anställningar eller andra aktiviteter och för att undvika långtidsarbetslöshet och den kompetensförlust som det medför. Den digitala ekonomin innebär också nya fördelar i form av möjligheten till distansstudier som ett led i den enskildes vidareutbildning, men också genom att de nya kommunikationsformerna förändrar arbetslivet som sådant genom att krympa avstånden och göra distansarbete till en reell möjlighet i allt fler yrken.

Att våra arbetstagare har de färdigheter som krävs i den kunskapsbaserade ekonomin är en nödvändig men inte tillräcklig förutsättning för framgång. Det behövs också en bättre anpassning mellan utbud och efterfrågan. Åtgärderna för att främja en mer rörlig arbetskraft måste fortsätta, genom att människor uppmuntras att ta tillvara nya möjligheter där deras kompetens behövs bäst även om det innebär att flytta geografiskt. Vi måste se framåt, och överväga vilka färdigheter som kommer att behövas för att täcka framtida behov, t.ex. ”gröna jobb” och jobb inom andra tillväxtområden, bl.a. hälsosektorn. Dessutom menar vi att migrationsaspekterna hittills inte har getts tillräcklig tyngd vid utformningen av politiken vare sig på EU-nivå eller på nationell nivå, trots att migrerande arbetstagare ger ett mycket väsentligt bidrag till tillväxten. Sysselsättningsgraden för invandrare kan förbättras, i synnerhet bland lågutbildade, kvinnor och nyanlända.

Ett arbete är troligen den enskilda medborgarens bästa försäkring mot **fattigdom och socialt utanförskap**. Men lönearbete kan inte ensamt fungera som garant för social integration och mot risken för fattigdom. Det behövs också moderna socialförsäkrings- och pensionssystem som är väl anpassade till den ekonomiska krisen och den åldrande befolkningen, så att de som tillfälligt är utan arbete kan garanteras ett rimligt skydd och en tillräcklig inkomstnivå. Insatser för att motverka ineffektivitet i form av segmentering på arbetsmarknaden gynnar också den sociala rättvisan.

För att skapa fler nya jobb behöver vi också utveckla en starkare företagarkultur med en mer positiv attityd till risktagande och en ökad förmåga till innovation. De som förlorat sina arbeten under den senaste tiden bör också se **egenföretagande** som ett realistiskt alternativ. Men för att åstadkomma en sådan utveckling måste vi få bort vissa negativa incitament. Socialförsäkringssystem behandlar ofta egenföretagare ogynnsamt, och många avskräcks också från att flytta till en annan medlemsstat därför att det finns begränsningar när det gäller att flytta med sig socialförsäkrings- och pensionsrättigheter.

Målen för 2020 är sammanfattningsvis fler jobb, högre sysselsättningsgrad för befolkning i arbetsför ålder, bättre jobb med högre kvalitet och produktivitet, ökad rättvisa, säkerhet och

utkomstmöjligheter för alla genom en arbetsmarknad där alla har chans att komma in, fler nya företag och en välavvägd hantering av förändringar på arbetsmarknaden genom moderna och ekonomiskt hållbara system för social trygghet.

3. Att skapa en konkurrenskraftig, sammanlänkad och miljövänligare ekonomi

Europa måste förbli konkurrenskraftigt i en framtida värld med relativt sett höga energipriser, koldioxidbegränsningar och väsentligt hårdare konkurrens om resurserna. Ett effektivare utnyttjande av resurser (t.ex. energi) och tillämpningen av ny, miljövänligare teknik kommer att främja tillväxt, skapa sysselsättning och hjälpa EU att upprätthålla en stark industriell bas och en livaktig tjänstesektor och samtidigt uppnå sina miljö- och klimatmål. En nödvändig förutsättning för detta är att man kan garantera välfungerande produkt-, tjänste- och arbetsmarknader. Att göra ekonomin mer miljövänlig handlar inte bara om att skapa nya branscher. Det är lika viktigt att få fart på moderniseringen av Europas befintliga industrisektorer, som i många fall redan kommer att omstruktureras i krisens efterdyningar. Att uppnå dessa mål är väsentligt om EU ska kunna konkurrera i en värld där alla länder kommer att söka efter lösningar på dessa problem.

Detta innebär att insatsvaror används mer effektivt i ekonomin, som blir **mer produktiv** när trycket på resurserna minskar. Det innebär ett skifte i vår ekonomi genom målinriktad reglering (t.ex. för att främja energieffektiva produkter och system), genom handel med utsläppsrätter, skattereformer, bidrag, subventioner och lån, genom offentliga investeringar och upphandlingsstrategier och genom att vi målinriktar våra budgetar för forskning och innovation för detta ändamål.

Man måste uppgradera och länka samman infrastrukturer och slå vakt om en effektiv konkurrens mellan nätverksindustrierna på den inre marknaden så att konkurrenskraften kan förbättras samtidigt som konsumenterna får konkreta fördelar. Det är av avgörande betydelse att EU investerar i hållbara höghastighetsnät. EU behöver en hundraprocentig bredbandstäckning så snart som möjligt, och måste kunna bygga ut höghastighetsinternet genom ett massivt program för investeringar i fibernätverk och trådlöst bredband.

Tillsammans med utbyggnaden av höghastighetsinternet bidrar utvecklandet av intelligenta, uppgraderade **transport- och energiinfrastrukturer** till flera olika mål, bl.a. utfasning av fossila bränslen, transportsäkerhet, energisäkerhet och en konkurrenskraftig nätverksekonomi.

Transportpolitiken kräver ett nytänkande för att ett skifte i den storleksordningen ska kunna uppnås. Man måste integrera transportnäten bättre, utvecklar alternativ till vägtransporter, främjar ren teknik och uppgraderar infrastruktur. Stora EU-projekt som Galileo, GMES och intelligent reglering av vägtrafik, järnvägstrafik (ERTMS) och flygledningstjänster (SESAR) kommer att spela en viktig roll för integreringen av transportnäten.

Fram till 2030 måste EU ersätta hälften av sina elkraftverk. Om vi nu fattar de strategiskt riktiga investeringsbesluten kan två tredjedelar av vår elproduktion vara både koldioxidsnål och tryggare i början av 2020-talet. Andelen förnybar el och decentraliserad elproduktion kommer att kunna öka betydligt om ett europeiskt supernät för elproduktion byggs ut. Bättre energieffektivitet är också avgörande, eftersom detta är det billigaste sättet att minska utsläppen och samtidigt öka EU:s energioberoende.

Industripolitiken bidrar stort till att skapa tillväxt och sysselsättning och främja innovation, och måste därför ges en ny inriktning för att stödja industrin genom att tonvikten läggs på

hållbarhet, innovation och den mänskliga kompetens som behövs för att EU:s industri ska förbli konkurrenskraftig på världsmarknaden. Stabila och förutsebara ramvillkor bör kunna hjälpa industrin att möta de utmaningar som konkurrensen kan orsaka i framtiden. I efterdyningarna av krisen behöver företag i flera sektorer ta itu med den strukturella överkapacitet som råder i många branscher, och EU måste underlätta omstruktureringar på ett socialt godtagbart sätt samtidigt som man upprätthåller lika konkurrensvillkor. Detta kräver en integrerad industripolitik som främjar konkurrenskraftiga marknadsmekanismer och utvecklar nya källor till hållbar tillväxt med tonvikt på innovationskapacitet, miljöinnovation och ny teknik och nya färdigheter som möjliggör nya lösningar. Tack vare denna omvandling kommer man också att kunna förbättra lagstiftningen, öka den territoriella sammanhållningen och skapa bättre förutsättningar för företagande samt förbättra möjligheterna för små och medelstora företag att utvecklas och öka deras tillväxtpotential och internationalisering.

Under en period av industriell omstrukturering kommer politiken i fråga om statligt stöd att spela en viktig roll för att främja övergången till en intelligentare, miljövänligare ekonomi. Reglerna för statligt stöd har arbetats om under senare år. Europeiska företag har ökat sin produktivitet och gynnats av stordriftsfördelar genom att utnyttja de möjligheter som den inre marknaden erbjuder. Nu när anpassning behövs i vissa branscher kommer kommissionen att se till att garantera att den inre marknaden fortsätter att utgöra grunden för tillväxt i EU och att motarbeta risken för att medlemsstaterna reser murar.

Målet inför 2020 är att nå våra överenskomna mål i fråga om klimatförändring och energi, stärka den industriella basen, frigöra potentialen hos små och medelstora företag och tillgodose framtida behov genom att öka produktiviteten och minska trycket på resurserna.

Från idéer till handling: första steget är att framgångsrikt ta sig ur krisen

Det är uppenbart att den första uppgiften för EU är att ta sig ut ur krisen och främja övergripande strategier som är utformade för att säkra en balanserad och hållbar tillväxt och en sund finanspolitik. Konjunkturedgången och de finansiella påfrestningarna har haft en större inverkan på de länder som redan led av stora obalanser eller politiska svagheter när krisen började. Eftersom situationen varierar mellan olika länder krävs det också varierande åtgärder, vilket väcker samordningsfrågor. Spridningseffekter som olika åtgärder orsakar mellan olika länder och politikområden kräver effektiv samordning på EU-nivå. Framför allt måste lika konkurrensvillkor upprätthållas inom finans- och företagssektorn, och hänsyn bör tas till makroekonomiska spridningseffekter i EU:s samordnade strategi.

De finansiella resurserna är ansträngda till följd av krisen. De problem som ännu tynger det finansiella systemet måste därför lösas snabbt för att främja en återhämtning. Tillgången till krediter och en effektiv tillsyn över finansmarknaden kommer att vara av avgörande betydelse för återhämtningen, och övergången till en värdebaserad ekonomi kommer att vara beroende av tillgången på kapital som ska finansiera innovation. Nya prioriteringar måste återspeglas i finanspolitiken.

Svårast är avvägningen mellan det fortsatta behovet av finanspolitiska åtgärder för att främja efterfrågan på kort sikt och behovet av att återställa hållbara offentliga finanser och makroekonomisk stabilitet. Det finns en risk för att återhämtningen blir långsam och inte skapar tillräckligt med sysselsättning för att de höga arbetslöshetsnivåerna ska minska.

Från idéer till handling: att utnyttja befintliga instrument i en ny strategi

För att vi ska lyckas ta oss ut ur krisen och uppnå de mål som satts upp inför 2020 anser kommissionen att vi behöver en konvergens- och integrationsstrategi som mer explicit tar hänsyn till EU:s långtgående ömsesidiga beroende:

- Det ömsesidiga beroendet mellan medlemsstater i form av (positiva eller negativa) spridningseffekter av nationella åtgärder, särskilt inom euroområdet.
- Det ömsesidiga beroendet mellan olika styrningsnivåer (EU, medlemsstater, regioner, arbetsmarknadens parter – flernivåstyre).
- Det ömsesidiga beroendet mellan olika politikområden, mellan politikområden och instrument och vikten av integrering mellan olika politikområden för att de övergripande målen ska kunna nås.
- Det ömsesidiga beroendet på global nivå – ingen medlemsstat är tillräckligt stor för att själv kunna hålla jämna steg med tillväxtekonomierna eller genomföra omvandlingen.

Den svåra uppgiften att skapa en hållbar social marknadsekonomi (dvs. en mer inkluderande, intelligentare, miljövänligare ekonomi) kräver ökad politisk samordning, större synergier genom faktisk subsidiaritet och ett förstärkt partnerskap mellan EU och medlemsstaterna när det gäller att utforma och genomföra den offentliga politiken. Olika policyinstrument måste integreras, så att institutionella reformer, bättre lagstiftning, nya initiativ och offentliga investeringar länkas samman.

- Att dra full nytta av den inre marknaden

Den inre marknaden är själva ramen som ger oss den storlek och skala vi behöver för att kunna uppnå dessa mål. Den inre marknaden är det viktiga verktyg som garanterar att EU-invånarna drar verkliga fördelar av ökad konkurrens och att samma konkurrensvillkor gäller för företagen – under förutsättning att inre marknadsreglerna tillämpas korrekt, även de som avser enskilda sektorer. Men EU drar ännu inte full nytta av den inre marknad som skapades för över tjugo år sedan: det finns fortfarande hinder för gränsöverskridande verksamhet, vilket i sin tur minskar konsumenternas valmöjligheter, priskonkurrensen och produktivitetspotentialen. EU behöver välfungerande marknader där konkurrensen stimulerar tillväxt och innovation för att kunna dra full nytta av den inre marknaden i arbetet för att uppnå målen för 2020. Att ge individer möjligheter innebär också att man låter marknaderna arbeta för individerna. EU:s invånare måste ges möjlighet att delta fullt ut i den inre marknaden, men det kräver samtidigt att man ger dem bättre möjligheter att köpa varor och tjänster över gränserna, särskilt via Internet, och stärker deras förtroende för sådan handel.

Den inre marknaden har utvecklats betydligt sedan den lanserades. Linjerna för den inre marknaden drogs upp före Internet, innan informations- och kommunikationstekniken blev en av de viktigaste drivkrafterna för tillväxt och innan tjänsterna blev en så dominerande del av den europeiska ekonomin. Uppkomsten av nya tjänster (bl.a. onlinetjänster som e-hälsa) tyder på en betydande potential. För att EU:s prioriteringar inför 2020 ska kunna förverkligas anser kommissionen att man absolut måste övervinna den fragmentering som hindrar flödet av Internetinnehåll och tillgången till detta innehåll för konsumenterna och företag. Den anser vidare att den inre marknaden bör aktualiseras för att tillgodose de krav som framtidens ekonomi kommer att ställa.

- Att placera EU 2020 i ett globalt sammanhang

Den nya agendan ska ses mot bakgrund av globaliseringen, som kommer att förbli en av de främsta drivkrafterna för europeisk dynamik under nästa årtionde. EU är inte ensam om att erkänna de möjligheter till ökad konkurrenskraft och välbefinnande som en intelligent och miljövänlig ekonomi för med sig; andra länder har identifierat liknande prioriteringar och investerar massivt i miljövänlig teknik, informations- och kommunikationsteknik och intelligenta nät. För att behålla sitt försprång måste EU snabbt gripa de möjligheter som bjuds och snabbt förutse och anpassa sig till framtida trender. Krisen har tydligt illustrerat hur stort det ömsesidiga beroendet är i EU:s ekonomi och den globala ekonomin. För att målen inför 2020 ska kunna nås måste vi agera beslutsamt i G20 och andra internationella forum för att föra framåt de principer som utgör grunden för en hållbar social ekonomi i ett globalt sammanhang.

Internationell handel är en av motorerna för tillväxt, sysselsättning och investeringar i EU. Vi bör agera både inom WTO och via bilateralt samarbete för att se till att hinder för internationella handelsflöden och investeringar kan minskas och för att arbeta för en öppen, regelbaserad global handel. Vi bör också fördjupa våra ekonomiska och politiska förbindelser med viktiga strategiska partner, och i den processen lägga särskild vikt vid marknadstillträde, tillgång till energi och råvaror och framsteg när det gäller miljömål och sociala mål.

- Att stödja tillväxten genom fullt utnyttjande av stabilitets- och tillväxtpakten

Stabilitets- och tillväxtpakten kommer tillsammans med andra multilaterala övervakningsinstrument att spela en viktig roll i styrningen av finanspolitiken så att de offentliga finanserna kan konsolideras samtidigt som tillräckliga budgetmedel anslås för att uppnå hållbar tillväxt och sysselsättning. Samtidigt som medlemsstaterna konsoliderar de offentliga finanserna kommer de att behöva omdirigera de offentliga utgifterna mot EU:s tematiska mål inför 2020 så att de nödvändiga investeringarna i EU:s framtid kan göras. Under tider av betydande finanspolitiska begränsningar är det desto viktigare att investera knappa resurser i hållbar tillväxt. Investeringar och strukturreformer som ska ge en intelligent, sammanlänkad och miljövänlig ekonomi kommer att generera mer inkomster och underlätta en konsolidering av de offentliga finanserna.

Samtidigt kan man inte genomföra en betydelsefull omvandling utan att investera i människor och produktiv kapacitet. För att utveckla potentialen i ekonomin bör man genomföra strukturreformer för att skapa nya tillväxtkällor. En förstärkt **strukturreformplan** som stöder sig på åtgärder som ökar den potentiella tillväxten och förbättrar produktiviteten gynnas också av samordning på EU-nivå när det gäller utformning och genomförande, inte minst för att dra full nytta av den inre marknadens funktion.

Även i tider av nödvändig finanspolitisk konsolidering ger stabilitets- och tillväxtpakten utrymme för framtida investeringar. Detta inkluderar att prioritera investeringar i forskning, utveckling och ny teknik, innovation, utbildning av hög kvalitet, kompetensutveckling och intelligenta nät. Det innebär att man både gör investeringar och moderniserar de strukturer som finns, bland annat genom att öka effektiviteten i den offentliga förvaltningen och genom att reformera lagstiftningen.

- Politiska prioriteringar ska återspeglas i offentliga budgetar

När man väl kommit överens om nya prioriteringar behöver de också avspeglas i budgetpolitiken. Kommissionen avser att ta med dem i den budgetöversyn som offentliggörs nästa år och i sina förslag till nästa fleråriga budgetram. Dessutom bör medlemsstaterna se

över sina offentliga utgifter för att höja kvaliteten och öka effektiviteten och, trots betydande finanspolitiska begränsningar, finna utrymme för investeringar i hållbar tillväxt. Samtidigt måste man också undersöka nya finansieringsmodeller för att sammanföra den offentliga och den privata sektorns resurser för maximal effekt (t.ex. offentlig-privata partnerskap, stödjande finansiering från EU eller EIB).

- Tydliga styrformer ska göra den nya strategin effektiv

Strategin ska genomdrivas med hjälp av partnerskap och vara inriktad på ett fåtal viktiga mål. De specifika åtgärderna och målen för strategin kan nås endast genom partnerskap, eftersom man behöver vidta åtgärder både på EU-nivå, nationell nivå och regional nivå och eftersom samspelet mellan dessa nivåer är viktigt för att strategin ska kunna nå sin fulla potential. Europeiska rådet är det organ som bör stå i fokus för den framtida strategin eftersom det ansvarar för integreringen av olika politikområden och styr det ömsesidiga beroendet mellan medlemsstaterna och EU. Därför bör Europeiska rådet, med stöd av de nya bestämmelserna i Lissabonfördraget, leda strategin, sätta upp mål och fatta de viktiga besluten. Rådskonstellationer som Ekofinrådet och relevanta tematiska rådskonstellationer skulle sedan genomföra dessa beslut på ett integrerat sätt, var och en inom sitt behörighetsområde, för att kunna visa resultat när det gäller de mer långfristiga mål som ingår i visionen för EU 2020.

Kommissionen skulle gärna se att Europaparlamentet spelar en betydligt viktigare roll i den nya styrningsstrukturen. Utöver sin traditionella roll när det gäller de integrerade riktlinjerna för sysselsättning skulle parlamentet kunna uppmuntras att lägga fram sina synpunkter på strategin EU 2020 före Europeiska rådets vårmöte.

Visionen för EU 2020 behöver ett aktivt stöd från berörda aktörer, t.ex. arbetsmarknadens parter och det civila samhället. Att visionen vinner gehör i alla EU-regioner kommer också att vara avgörande för dess framgång, och kommissionen skulle gärna se att nationella parlament särskilt intresserar sig för denna nya strategi såsom den utformats.

Vid Europeiska rådets vårmöte 2010 bör man, på grundval av ett kommissionsförslag som ska läggas fram i början av 2010, ange riktningen för strategin för de följande fem åren. Europeiska rådet bör sätta upp ett fåtal centrala mål och fastställa vilka åtgärder som ska vidtas på EU- och medlemsstatsnivå i partnerskap. Europeiska rådets slutsatser, med motsvarande riktlinjer för EU:s och medlemsstaternas politik, skulle således förankra de integrerade riktlinjer som föreskrivs i fördraget.

För vart och ett av dessa mål skulle medlemsstaterna uppmanas att sätta upp nationella mål för en femårsperiod utifrån sina olika situationer och utgångspunkter. Kommissionen och Europeiska rådet kommer årligen att övervaka de framsteg som görs i medlemsstaterna och på EU-nivå.

Synpunkter

Kommissionen uppmanar berörda parter att lämna synpunkter och förslag på de idéer som presenteras i detta dokument. De bör skickas in till EU2020@ec.europa.eu senast den 15 januari 2010.

Inkomna bidrag kommer att offentliggöras på Internet, om inte bidragslämnaren har begärt att personuppgifterna inte ska offentliggöras eftersom detta skulle skada hans eller hennes legitima intressen. I sådana fall kan bidraget offentliggöras anonymt. Yrkesorganisationer som svarar på detta samråd uppmanas att registrera sig i

kommissionens register för intresseorganisationer (<http://ec.europa.eu/transparency/regrin/>) om de inte redan har gjort det. Detta register inrättades inom ramen för det europeiska initiativet för att främja öppenhet i syfte att ge kommissionen och allmänheten information om intresseorganisationernas mål, finansiering och struktur.